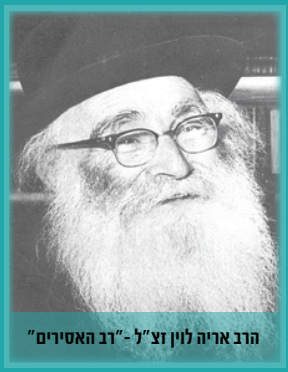
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

פרשת נח

ד' חשוון תש"פ

גליון מספר 146

דרך חיים

"אלה תולדות נח, נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלהים התהלך נח". נח זכה שהתורה מעידה עליו שהוא צדיק תמים והולך עם אלקים. "עשה לך תיבת עצי גופר". אומר רש"י "הרבה ריוח והצלה לפניו, ולמה הטריחו בבנין זה, כדי שיראוהו אנשי דור המבול עוסק בה מאה ועשרים שנה ושואלין אותו מה זאת לך, והוא אומר להם עתיד הקדוש ברוך הוא להביא מבול לעולם, אולי ישובו". אנשי דורו של נח היו מבזים אותו, לעגו לו ואיימו עליו שלא ייתנו לו להיכנס לתיבה. אך נח במשך מאה עשרים שנה עמד נגד כל בני דורו, עם מערכת הסברה משלו ניע ללמד טועים בינה, ועמד כחומה בצורה, "צדיק תמים".

לעומת זאת מצינו בזהר הקדוש דרישה ותביעה כנגד נח, כי הקב"ה אמר לו שיינצל הוא ומשפחתו בתיבה, ומדוע לא עמד וביקש רחמים על בני דורו שכל אבדו. אם הקב"ה אומר לך שרק אתה תינצל- היה לך לבקש על כל אנשי הדור. לכן המבול נקרא על שמו, כאמור בישעיה "כי מי נח זאת לי", השטפון הוא בשל נח ומיוחס אליו. נח שלחם כנגד כל העולם המרושע והמושחת נתבע על כך שיכול היה למנוע את המבול בתפילה ולא עשה זאת.

לפי זה נבין את מחלוקת ר' עקיבא וחכמים שהובאה במסכת יבמות (נ.) אם משלימים את השנים לאדם או שאם זכה גם מוסיפים לו ימים. הקשו התוספות שבמסכת חגיגה נאמר בפירוש שאת השנים שמקצרים לרשעים מוסיפים לצדיקים? מתרצים התוספות ששם השנים כבר הוקצבו למישהו ולכן אינם נחשבים כהוספה, ואפשר להשלים אותם לאדם אחר. שאל החת"ס שאנשי דור המבול אם לא היו נשטפים היו ממשיכים לחיות עוד זמן, אם כן למה לא ניתנו כל שנות הרשעים לנח הצדיק? מתרץ החת"ס שבשל התביעה שהייתה על נח על שלא התפלל עליהם הרי שהוא מי שגרם להם שימותו, ואינו בדין שמי שגרם להם שימותו שיקבל את שנותיהם.

השאלה למה נח לא התפלל עליהם, הרי יותר קשה לבנות תיבה במשך מאה ועשרים שנה מלעמוד ולהתפלל על דורו? כתב הזהר הקדוש שלא התפלל משום שחשב שתפילתו לא תתקבל. גם אני עצמי לא ראוי להינצל, ובכל "אני ברוב חסדך אבוא ביתך" ואם כן איך אבוא לבקש עבור אחרים. למה נח חשב שהוא לא ראוי להינצל? הרי הכתוב מעיד עליו שהוא צדיק תמים בדורו! אלא שהעולם נידון על פי רובו, לכן אומר רש"י על הפסוק "ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני מי המבול" (ז ז)- "אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים. זאת משום שאמר שהעולם נידון על פי רובו, וכדברי הרמב"ם שבמצב שכזה העולם נמחה מיד, לכן לא האמין שיינצל מהמבול.

המשך בעמוד הבא

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

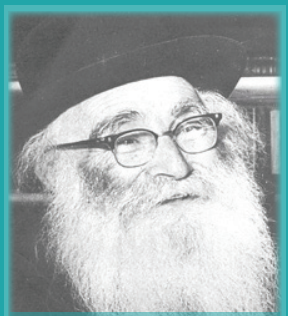

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

דרך חיים

השאלה למה נח לא הכריע את הדור, אלא הוא ניצל והם לא. היה ראוי שהם יכריעו ברשעם גם את הצדיק או שהוא יכריע את כל העולם? אומר נתיבות המשפט שכאשר מדרגת הצדיק נבדלת לגמרי מבני דורו כך שאין שום השפעה בינו ובינם - נידונים כל אחד לעצמו. נח עמד מאה ועשרים שנה וניסה להשפיע אך לא קיבלו את דבריו, ומאידך עצמו נח לא התפלל עליהם, לכן הוא נהיה דבר בפני עצמם והם בפני עצמם.

זאת בשונה מאברהם אבינו, שגייר כמעט את כל העולם, וזאת כוונת דברי רש"י (ו ט) "לפי דורו היה צדיק, ואלו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום", מכיוון שלא היה מעורה עם הציבור. וזהו ההבדל בין "צדיק תמר יפרח" ל"כארז בלבנון ישגה". יש צדיקים שהם כתמר שנותנים פירות, לעומת צדיקים כארז שחיים לעצמם. מנח אנו למדים שאדם צריך לחיות יחד עם בני דורו כדי להכריעם לטובה.

שבת שלום

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

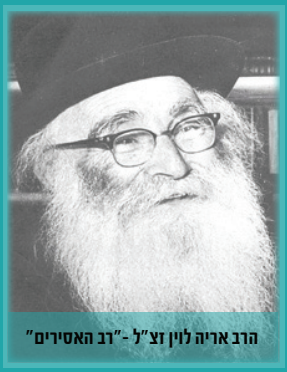

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בדרכו של ר' אריה

בעל מסעדה שאינה כשרה בת"א סיפר לי בנערותי (טרם זכיתי להכיר את משפחת לוין) על פגישתו עם ר' אריה:

מדי בוקר הייתי הולך לבית הספר עם ילקוט על הגב, ובכל יום בפינת הרחוב פגשתי את ר' אריה. תמיד היה מאיר אליי פנים משל הייתי בנו או קרובו, ושאל אותי בחום לשלומי והאם יש לי מה לאכול באותו יום. את המפגש היה מסיים ר' אריה בליטוף על לחיי וברכת יום טוב.

יום אחד חליתי בביתי ולא הגעתי לבית הספר. למחרת היום עברתי בדרכי ללימודים ברחוב בו הייתי פוגש את ר' אריה מדי יום, אך קודם שהגעתי למקום המפגש הקבוע אץ אליי ר' אריה ואמר: "היכן היית אתמול? דאגתי מאד לשלומך!".

אני, שהתפלאתי מה לאותו אדם זקן ולי ילד קטן, הוקרנתי מאד מאישיותו ואהבתו אליי, וזה הדבר שקישר אותי אל היהדות והמסורת.

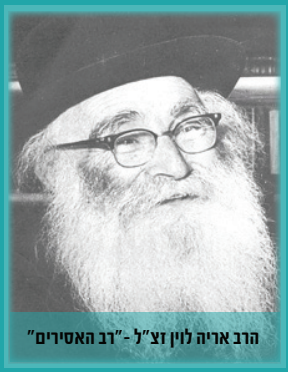
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

מתפילת ערבית בערב יום שלישי הקרוב (ז' חשוון) אנו מתחילים לשאול גשם בתפילת הלחש. בנוסח הבקשה נחלקו המנהגים, כאשר למנהג בני אשכנז במקום לומר "ותן ברכה" אנו אומרים "ותן טל ומטר לברכה". ואילו בני ספרד משנים את נוסח הברכה כולה מ"ברכנו" ל"ברך עלינו".

נכון שכבר בשמחת תורה ביקשנו על הגשם, אולם אמרו רבותינו ז"ל שעלינו להתחשב עם אחרון העולים לרגל שעדיין לא הספיק לחזור לביתו. והרי תפילתו של כהן גדול בקודש הקודשים ביום הכיפורים הייתה: "ואל יכנסו לפניך תפילת עוברי דרכים לעניין הגשם בשעה שהעולם צריך לו". והעיר על כך הר"ן שאף אחר החורבן המשיך המנהג לעלות בימי החג לירושלים.

אדם ששכח לשאול גשמים ולא הגיע להזכרת השם שבסוף הברכה- שואל "ותן טל ומטר" וממשיך הלאה את הברכה מהיכן שנמצא. אם כבר אמר "ברוך אתה ה'" ישאל את הגשמים בברכת שומע תפילה קודם "כי אתה שומע וכו'". כן אם סיים ברכת "שומע תפילה" יכול לשאול כל עוד לא התחיל בברכת "רצה". התחיל ברכת "רצה" חוזר שוב לברכת השנים לשאול את הגשם וממשיך את תפילתו. סיים את תפילת העמידה ולא שאל על הגשמים- חוזר להתפלל שוב.

אדם שמסופק אם שאל גשמים בתפילתו- עד ל' יום (ז' כסלו) חוזר משום שאנו תולים שאמר כפי שרגיל, לאחר מכן אנו מניחים שהרגיל לשונו לשאול גשמים. לחלופין, ניתן להרגיל לשונו על ידי מה שישנן צ' פעמים את נוסח הברכה (בלא הזכרת שם שמיים) וישאל בתוכה גשמים, ואזי גם אם מסופק אינו צריך לחזור ולשאול.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

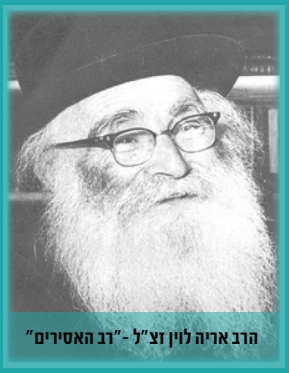
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

שו"ת

עם הרב חיים אידלס

שאלה | מותר לי לקחת כסף למוסד ציבורי ממחלל שבת בפרהסיא?

תשובה | המגן אברהם והמשנה ברורה פסקו שדינו כמומר שאסור לקבל ממנו צדקה. אבל בפמ"ג כתב לדייק שדווקא מעובד עבודה זרה אסור לקבל מה שאין כן במחלל שבת, לכן המיקל יש לו על מה לסמוך.

ורציתי כאן לעורר את העניין שכל מיני גופים לוקחים כספים מקרנות של נוצרים בארה"ב, וצריך להתריע כי אנשים אלו מאמינים באמונתם השקרית כי כולם יהיו בסופו של דבר נוצרים, וזו הסיבה שהם כל כך אוהבי יהודים, עד שבארה"ב בלבד יש כ-20 מיליון נוצרים שכאלו. ואסור בתכלית האיסור, כפי שהורה לי מרן דודי זקני הרב אלישיב זצ"ל, לקחת מהם כספים או מתנות, כי בכך אמרו חז"ל שהגאולה מתעכבת, כי על ידי חסד זה הם מצליחים לשרוד בגלות.

ולמעשה זו פסיקה מפורשת של השו"ע בהלכות צדקה, והט"ז מאריך שם על המקום שמי שעושה כך שיידע שהוא מעכב לכולנו את הגאולה, ה' ישמרנו ושומר נפשו ירחק.

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il